

Zetpil en klysma bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Over Alrijne Zorggroep

Het Diaconessenhuis Leiden en Rijnland Zorggroep (Rijnland Ziekenhuis en de verpleeghuizen Leythenrode en Oudshoorn) zijn sinds 1 januari 2015 gefuseerd. Samen vormen zij Alrijne Zorggroep.

Wat ons Alrijne maakt, is de overtuiging dat mensen beter worden van goede zorg mét persoonlijke aandacht. Samen met u beslissen we over uw behandeling. We passen onze behandelwijze aan, aan uw wensen en behoeften. Hiervoor werken wij samen met huisartsen en andere zorgverleners in de eerstelijnszorg én met specialisten in academische ziekenhuizen.

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

www.alrijnezorggroep.nl

Uw behandelend arts en/of maag, darm, lever (MDL) verpleegkundig specialist heeft met u gesproken over het gebruik van zetpillen en klysma's. In deze folder krijgt u informatie en tips bij het gebruik hiervan. Deze informatie is echter géén vervanging van de bijsluiter van de medicatie. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of verpleegkundig specialiste terecht.

Behandeling van ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Tot nu toe is de oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Na het afbouwen van, of stoppen met deze medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Waarom zetpil of klysma?

Uw arts heeft medicijnen voorgeschreven in de vorm van een zetpil of klysma. Er zijn verschillende redenen waarom een medicijn in de vorm van een zetpil of klysma wordt voorgeschreven. Bij mensen met de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa is de belangrijkste reden dat het medicijn rechtstreeks in de darm wordt ingebracht om het daar zijn werk te laten doen. Het komt dan alleen in het laatste stuk van de dikke darm terecht en nauwelijks in de rest van het lichaam. Hierdoor heeft u minder kans op mogelijke bijwerkingen van het betreffende medicijn. Zetpillen en klysma's komen met name in aanmerking als de aandoening zich tot het laatste deel van de dikke darm beperkt.

Dosering

Dosering meer dan eenmaal per dag

Zetpillen

Breng de zetpillen verdeeld over de dag in. Probeer in elk geval één zetpil voor de nacht in te brengen. Hij kan dan lang in de darm blijven en op die manier langer doorwerken.

Klysma

Dien de klysma's verdeeld over de dag toe. Probeer in elk geval één klysma 's avonds toe te dienen. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Dosering eenmaal per dag

Indien de zetpil of klysma eenmaal daags wordt voorgeschreven, dien dan de zetpil of het klysma voor de nacht toe. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Dosering om de twee tot drie dagen

Soms schrijft de arts voor om het medicijn om de twee tot drie dagen te gebruiken, om een nieuwe opleving van de ziekte te voorkomen. Dien de zetpil of het klysma voor de nacht toe. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Het gebruik

Zetpil

- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u de zetpil inbrengt. Ga dus vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór- én nadat u een zetpil inbrengt.
- Verwijder het folie van de zetpil (zie bijsluiters die door de apotheek is meegeleverd).
- Breng de zetpil in de anus. Het maakt daarbij niet zoveel uit of u de zetpil met de punt of met de stompe kant naar voren inbrengt. Als u de zetpil met een beetje water bevochtigt, kunt u hem wat makkelijker inbrengen. Duw met een vinger de zetpil helemaal naar binnen, anders is het mogelijk dat uw sluitspier de zetpil onwillekeurig weer naar buiten duwt.
- Het is mogelijk dat u na het inbrengen van de zetpil aandrang krijgt. Probeer hier niet aan toe te geven, want de zetpil heeft eerst enige tijd nodig om te smelten. Daarna moet de werkzame stof via uw endeldarm worden opgenomen.
- Als u de zetpil binnen tien minuten verliest, omdat u naar het toilet moet, kunt u een nieuwe inbrengen.

Klyisma

- Volg altijd de voorbereiding/bereiding van het klyisma zoals beschreven staat in de bijsluiters die u van de apotheek bij uw medicatie heeft meegekregen.
- Laat het klyisma, voor u deze toedient, op lichaamstemperatuur komen, bijvoorbeeld in een lauwwarm waterbadje. Het vullen van de endeldarm met het vocht van het klyisma kan buikkrampen en een ongemakkelijk gevoel veroorzaken. Koude vloeistoffen geven daar eerder aanleiding toe. Door het klyisma op te lichaamstemperatuur te brengen, wordt het klyisma beter verdragen, en geeft het minder buikkrampen.
- Zorg ervoor dat uw endeldarm leeg is voordat u het klyisma inbrengt. Ga dus vooraf naar het toilet.
- Was uw handen altijd vóór- én nadat u een klyisma inbrengt.
- Ga op de linkerszijde liggen; in deze houding dringt de vloeistof goed door in de darmen. Houd uw onderste been gestrekt en het bovenste gebogen.
- Schud het klyisma goed.
- Breng de tuit van het klyisma heel voorzichtig in de anus. Te ruw inbrengen kan kleine of grotere beschadigingen aan het darmslijmvlies aanbrengen, die pijnlijk kunnen zijn en/of kunnen gaan bloeden.
- Indien het inbrengen van de tuit van het klyisma in de anus moeizaam gaat, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat.
- Knijp de fles zo veel mogelijk leeg en trek deze weer uit de anus. Houd de fles ingedrukt als u hem terugtrekt. Hiermee voorkomt u dat de vloeistof weer terugvloeit in de fles. Er blijft altijd een beetje vloeistof achter in de verpakking. Dit is normaal, de ingebrachte hoeveelheid is voldoende voor de werking.
- Blijf op uw linkerszijde liggen, of, indien u dat prettiger vindt, rol op uw buik en blijf ongeveer vijf tot tien minuten in deze positie liggen. Hiermee voorkomt u dat de vloeistof er weer uit komt.
- Houd er rekening mee dat wanneer u een beetje vloeistof knoeit, of als de vloeistof wegloopt, dit medicijn bruine vlekken kan veroorzaken in het linnengoed. Deze vlekken zijn er niet makkelijk meer uit te wassen. U kunt dit voorkomen door bijvoorbeeld op een absorberend matje te gaan liggen.

Bijwerkingen

Lees voor de bijwerkingen van het betreffende medicijn de bijsluiter, die door uw apotheek is meegeleverd.

Lijst van mogelijke medicijnen

De volgende medicijnen in de vorm van zetpillen of klysma's kunnen voorgeschreven worden bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa.

5-aminosalicylzuur (mesalazine)

Mesalazine wordt gebruikt bij ontstekingen van de dikke darm, in enkele gevallen bij ontstekingen van de dunne darm. Indien het medicijn in de vorm van een zetpil of klysma gegeven wordt, betreft het een ontsteking van de dikke darm. De werkzame stoffen komen bij een klysma vrij op de plek waar deze gegeven wordt. De werking treedt geleidelijk in.

Mesalazine wordt gebruikt om een ontsteking tot rust te brengen. Mesalazine is bekend onder de volgende merknamen: Pentasa, Asacol, Salofalk.

Corticosteroiden (bijnierschors hormonen) (beclometason en budesonide)

Corticosteroiden werken ontstekingsremmend en verminderen daardoor de klachten van darmziekten die gepaard gaan met ontstekingen (inflammatoire darmziekten). Ontstekingsverschijnselen in de darmen zoals pijn, diarree en bloed bij ontlasting nemen af. U kunt meestal binnen een aantal weken na het starten van de corticosteroidklysma's verbetering verwachten. Vaak worden corticosteroidklysma's voorgeschreven in combinatie met andere geneesmiddelen tegen inflammatoire darmziekten.

Corticosteroidklysma's zijn bekend onder de volgende merknamen: Entocort, Budenofalk.

Combinatie van beide middelen

Klysma's waarin beide medicijnen worden gecombineerd zijn bekend onder de naam: Beclometason-Mesalazine Klysma FNA.

Tot slot

Denkt u eraan bij ieder bezoek aan het ziekenhuis een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs, rijbewijs) en uw zorgverzekeringspas mee te nemen.

Zijn uw gegevens (verzekering, huisarts, etc.) gewijzigd, meldt u dit dan aan de balie van de afdeling/polikliniek.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met uw MDL verpleegkundig specialist, of uw behandelend MDL-specialist.

U kunt de MDL-verpleegkundig specialist bereiken via de polikliniek interne geneeskunde/ maag-, darm-, leverziekten.

De inhoud van deze folder is met toestemming gebaseerd op informatie van het netwerk voor IBD-verpleegkundigen, NNIC.

